

ตอนที่ 1
สภาพทั่วไปของจังหวัดตรัง

ประวัติความเป็นมาของจังหวัดตรัง

จังหวัดตรังเป็นจังหวัดหัวเมืองอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ติดทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ชายฝั่งทะเลตะวันตก เป็นเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ จึงไม่ปรากฏว่ามีประวัติสมัยโบราณก่อนหน้า และคาดว่าในสมัยแผ่นดินพระบรมไตรโลกนาถแห่งกรุงศรีอยุธยา นั้น เมืองตรังยังไม่มี เพราะปรากฏในพระธรรมนุญ กล่าวถึงเมืองทางใต้เพียงนครศรีธรรมราช พัทลุง ไชยา ชุมพร เพชรบุรี กุยบุรี ปรามบุรี คลองวาฬ บางตะพาน ตะกั่วทุ่ง ตะกั่วป่า ตะนาวศรี มะริด ทวาย และสามโคก ดังนั้น เมืองตรังแต่เดิมมาน่าจะเป็นเพียงเส้นทางผ่านไปมา ระหว่างนครศรีธรรมราชกับพัทลุงเท่านั้น ต่อมาเมื่อมีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่มากขึ้นก็บังเกิดเป็นเมืองในภายหลัง

เท่าที่พบหลักฐานความเป็นมาของจังหวัดตรัง เริ่มแรกได้จากจารึกวัดเสมาเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่ว่าเมืองตรังเดิมเป็นหัวเมืองขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช สมัยนั้นกล่าวกันว่า นครศรีธรรมราชเจริญรุ่งเรืองมาก มีหัวเมืองต่าง ๆ อยู่ในความปกครองถึง 12 เมืองด้วยกัน เรียกว่า 12 นักษัตร สัญลักษณ์ของเมืองใช้ตราม้า (ปีมะเมีย) เป็นตราประจำเมือง และพอจะแบ่งวิวัฒนาการของ จังหวัดตรังออกเป็น 3 สมัยด้วยกัน ดังนี้

1. สมัยตั้งเมืองที่ตำบลควนธานี (พ.ศ. 2345 - 2436) เมืองตรังเมื่อปี พ.ศ. 2345 เท่าที่ทราบจากหลักฐานทำเนียบเมืองนครศรีธรรมราชว่าครั้งสมัยรัชกาลที่ 2 (สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย) ตั้งพระยาบริรักษ์ภูเบศร์ (น้อย) เป็นพระยานนครศรีธรรมราช สืบแทนเจ้าพระยานคร (พัฒน์) และตั้งหลวงอุไทยธานีเป็นผู้พยาบาลเมืองตรัง หลวงอุไทยธานีเป็นบุตรเจ้าพระยานครฯ (น้อย) ในปี พ.ศ. 2345 ปรากฏจากทำเนียบกรมการเมืองตรังว่า หลวงอุไทยธานีได้เป็นพระอุไทยธานี โดยมีตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการเมืองตรังเป็นคนแรก และได้สร้างหลักเมืองตรังที่ควนธานี (ศาลหลักเมืองตรังที่ตำบลควนธานี อำเภอกันตังปัจจุบัน) ห่างจากตัวจังหวัดปัจจุบันไปทางทิศใต้ 8 กม.

2. สมัยตั้งเมืองที่กันตัง (พ.ศ. 2436 - 2458) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสเมืองตรังเป็นครั้งแรก ทรงเห็นว่าเมืองตรัง (ที่ควนธานี) อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก โจรผู้ร้ายชุกชุม ตรงกันข้ามกับที่ตำบลกันตัง (ที่ตั้งเมืองกันตังในปัจจุบัน) ปรากฏว่าได้กลายเป็นชุมชนใหญ่มีชาวจีนไปอยู่กันมาก ประกอบอาชีพโดยการทำสวนพริกไทยสามารถส่งไปขายถึงเกาะหมาก (ปีนัง) จึงทรงมีพระราชปรารภว่า “เมืองตรัง ถ้าจัดการทำนุบำรุงให้ดีจะเป็นเมืองที่มีประโยชน์มาก เพราะที่ดินอุดมสมบูรณ์ ควรแก่การเพาะปลูก” เจ้าเมืองตรังสมัยนั้นคือ พระยาบริรักษ์ภูเบศร์ ทรงแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช แล้วโปรดเกล้าฯ ให้พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ผู้ว่าราชการเมืองกระบี่ มาดำรงตำแหน่งในเจ้าเมืองตรัง พ.ศ. 2433

เมื่อพระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ ได้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองตรังแล้ว ได้พิจารณาเห็นว่าที่ตั้งเมืองตรังที่ตำบลควนธานีนั้นอยู่ห่างจากฝั่งทะเลมาก ไม่เหมาะกับการขยายความเจริญของบ้านเมือง จึงได้กราบบังคมทูลขอย้ายที่ตั้งเมืองจากตำบลควนธานีไปตั้งที่ตำบลกันตัง ปี พ.ศ. 2436 ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต

เมื่อย้ายตัวเมืองไปตั้งที่ตำบลกันตังแล้ว พระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ ก็ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาสร้างความเจริญเอนกประการให้แก่เมืองตรัง เช่น สร้างสถานที่ราชการ ตัดถนนเชื่อมระหว่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะการตัดถนนเชื่อมระหว่างเมืองตรังกับพัทลุงซึ่งต้องตัดผ่านภูเขาและต้องประสบความสำเร็จลำบากแต่ก็ทำได้ดี (ปัจจุบันนี้ถนนระหว่างจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุงได้ปรับปรุงใหม่บริเวณที่เป็นเขาพับผ้าถูกทำลายไปหมดแล้ว) นอกจากนี้ยังได้จัดวางผังเมืองใหม่เปิดการค้ากับต่างประเทศ โดยสร้างท่าเรือขึ้นที่กันตังมีสะพานท่าเทียบเรือ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ประธานนามว่า “สะพานเจ้าฟ้า” พยายามนำแบบฉบับการปกครองของต่างประเทศทั้งฝรั่ง จีน และมลายู มาใช้ผสมกับของไทย ดำเนินการพัฒนาบ้านเมืองและเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของประชาชน และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ได้นำพันธุ์ยางพาราจากแหลมมลายูมาปลูกที่เมืองตรังเป็นแห่งแรกของประเทศ ได้แพร่หลายไปทั่วภาคใต้และภาคอื่น ๆ ของประเทศไทยในขณะนี้

3. สมัยตั้งเมืองที่ทับเที่ยง (พ.ศ. 2458 - ปัจจุบัน) ในปี พ.ศ. 2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสเมืองตรัง (ที่กันตัง) ขณะนั้นอยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ทรงมีพระราชดำริว่า การตั้งเมืองที่กันตังนั้นไม่ปลอดภัยจากอริราชศัตรู ประกอบกับบ่อหวาดโรคกำลังระบาด กันตังเป็นที่ลุ่มมักเกิดโรคระบาดและยากแก่การขยายเมือง ทรงเห็นว่าตำบลทับเที่ยง อำเภอบางรัก (อำเภอเมืองตรังในปัจจุบัน) มีลักษณะภูมิประเทศเหมาะสมที่จะตั้งเมือง จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อพยพเมืองจากตำบลกันตังไปตั้งที่ตำบลทับเที่ยง ซึ่งกลายเป็นที่ตั้งของจังหวัดตรังปัจจุบัน ตั้งแต่ พ.ศ. 2458 มาจนถึงปัจจุบัน

4. ที่มาของคำว่า “ตรัง” คำว่า “ตรัง” มีความหมายสันนิษฐานได้ 2 ทาง คือ

4.1 มาจากคำว่า “ตรัง” ซึ่งตามศัพท์แปลว่า ลูกคลื่น เพราะลักษณะพื้นที่ของจังหวัดตรังเป็นเนินเล็ก ๆ สูง ๆ ต่ำ ๆ คล้ายลูกคลื่นอยู่ทั่วไป

4.2 มาจากคำว่า “ตรังเค” ซึ่งเป็นภาษามลายูแปลว่า “รุ่งอรุณ” หรือ “สว่างแล้ว” เพราะสมัยก่อนชาวมลายูและชาวมุสลิมประเทศ ที่เดินทางมาโดยทางเรือมาค้าขายกับไทย เมื่อเรือแล่นมาตามลำน้ำตรังพอมมาถึงอำเภอกันตังก็เป็นเวลารุ่งอรุณพอดี พวกที่มาโดยเรืออาจจะเปล่งเสียงออกมาว่า “ตรังเค” ดังกล่าวแล้ว แต่ที่มาของคำว่า “ตรัง” ทั้งสองประการนี้ เป็นเพียงข้อสันนิษฐานเท่านั้นไม่มีหลักฐานใด ๆ ยืนยันได้

สภาพภูมิศาสตร์

1. **ที่ตั้งและอาณาเขต** จังหวัดตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่จังหวัด เลียบชายฝั่งทะเลตะวันตกของมหาสมุทรอินเดีย ยาวตลอดแนวเขตจังหวัดถึง 119 กม. ประมาณเส้นรุ้ง ที่ 7 องศา 31 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 38 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตาม เส้นทางสายเพชรเกษม 828 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 4,941.439 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,088,399.375 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อด้านจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ จดอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอ คลองท่อม จังหวัดกระบี่

ทิศใต้ จดอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล และทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

ทิศตะวันออก จดอำเภอควนขนุน อำเภอกงหรา อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง (มีเทือกเขาบรรทัดกั้นอาณาเขต)

ทิศตะวันตก จดอำเภอคลองท่อม เกาะลิ้นตา จังหวัดกระบี่และ ทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

2. **ลักษณะภูมิประเทศ** สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่โดยทั่วไปจะเป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับ ด้วยภูเขาใหญ่เล็กกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป พื้นที่ราบเรียบมีจำนวนน้อยซึ่งใช้เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าว ทางทิศตะวันออกมีเทือกเขาบรรทัดยาวจากตอนเหนือจดตอนใต้ และเป็นแนวเขตแบ่งจังหวัดตรงกับ จังหวัดพัทลุง ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มี ป่าชายเลนสำหรับ ท้องที่ที่อยู่ติดกับทะเล มีพื้นที่เป็นเกาะจำนวน 46 เกาะ อยู่ในพื้นที่อำเภอกันตัง 12 เกาะ อำเภอปะ เเหลียน 13 เกาะ และอำเภอสิเกา 21 เกาะ

3. ลักษณะภูมิอากาศ

3.1 ฤดูกาล แบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยออกเป็น 2 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกลางเดือนกุมภาพันธ์

3.2 ลักษณะอากาศทั่วไป จังหวัดตั้งอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด คือ

ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม

ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม

4. แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดตั้งมีแม่น้ำลำคลองที่สำคัญอยู่ 2 สาย คือ

4.1 แม่น้ำตรัง มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัด ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุงและจากเทือกเขาเขตจังหวัดกระบี่ มีความยาวประมาณ 123 กิโลเมตร มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ 7 สายได้แก่ คลองชี คลองท่าประดู่ คลองกะปาง คลองมวน คลองยางวน คลองลำภูรา และคลองนางน้อย แม่น้ำนี้ไหลผ่านท้องที่จังหวัดตรัง 5 อำเภอคือ อำเภอรัษฎา อำเภอห้วยยอด อำเภอวังวิเศษ อำเภอเมืองตรังและอำเภอกันตัง แล้วไหลลงทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ที่ปากน้ำกันตัง อำเภอกันตัง

4.2 แม่น้ำปะเหลียน มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดในเขตจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล มีความยาวประมาณ 58 กิโลเมตร มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ 7 สาย ได้แก่ คลองปะเหลียน คลองลำแกลง คลองลำปลอก คลองห้วยด้วน คลองลำพิกุล คลองโพรงจระเข้ (คลองใหญ่) และคลองลำชาน แม่น้ำนี้ไหลผ่านท้องที่จังหวัดตรัง 2 อำเภอ คือ อำเภอย่านตาขาวและอำเภอปะเหลียน แล้วไหลลงสู่ทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ที่ปากแม่น้ำปะเหลียน อำเภอปะเหลียน

5. ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่สำคัญของจังหวัดตั้งจำแนกตามประเภท ต่าง ๆ ได้ดังนี้

- สัตว์น้ำ จังหวัดตรังมีอาณาเขตติดต่อกับชายทะเล ด้านทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย มีความยาวประมาณ 119 กิโลเมตร จึงอุดมไปด้วยสัตว์น้ำ นานาชนิด
- แร่ แร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ ดีบุก ถ่านหินและแร่แบไรท์
- รังนก มีตามเกาะต่าง ๆ ในเขตอำเภอกันตัง อำเภอปะเหลียน และอำเภอสิเกา

ตอนที่ 2
การเมืองการปกครอง

การปกครอง

การบริหารราชการ จังหวัดตรังแบ่งการบริหารราชการออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

- ระดับจังหวัด ประกอบด้วยส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน 28 หน่วยงาน
- ระดับอำเภอ จังหวัดตรังมี 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 87 ตำบล 721 หมู่บ้าน

2. การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย หน่วยงานสังกัดส่วนกลาง ซึ่งจัดตั้งสำนักงานอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดตรัง รวมทั้งสิ้น 110 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวง กรม ต่าง ๆ รวม 97 หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระ 13 หน่วยงาน

3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง

(2) เทศบาล มี 14 เทศบาล คือ

- เทศบาลนครตรัง
- เทศบาลเมืองกันตัง
- เทศบาลตำบลห้วยยอด (อ.ห้วยยอด)
- เทศบาลตำบลลำภูรา (อ.ห้วยยอด)
- เทศบาลตำบลนาวง (อ.ห้วยยอด)
- เทศบาลตำบลคลองเต็ง (อ.เมือง)
- เทศบาลตำบลท่าข้าม (อ.ปะเหลียน)
- เทศบาลตำบลทุ่งยาว (อ.ปะเหลียน)
- เทศบาลตำบลย่านตาขาว (อ.ย่านตาขาว)
- เทศบาลตำบลสิเกา (อ.สิเกา)
- เทศบาลตำบลควนขนุน (อ.สิเกา)
- เทศบาลตำบลวังวิเศษ (อ.วังวิเศษ)
- เทศบาลตำบลนาโยงเหนือ (อ.นาโยง)
- เทศบาลตำบลคลองปาง (อ.รัษฎา)

(3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 85 แห่ง

สังกัดกระทรวงมหาดไทย

- (1) อำเภอ
- (1) สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตริง
- (2) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (3) หมู่บ้านจังหวัดตริง
- (3) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
- (4) สำนักงานที่ดินจังหวัด
- (4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดตริง

สังกัดกระทรวงมหาดไทย

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) ตำบล (2) เทศบาล
- (2) ที่ทำการปกครองจังหวัด
- (3) องค์การบริหารส่วนตำบล
- (3) สำนักงานประปาตริง
- (5) สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด

สังกัดกระทรวงคมนาคม

- (1) แขวงทางหลวงตริง
- (2) สำนักงานการขนส่งทางน้ำที่ 5 สาขาตริง
- (3) ศูนย์พัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำที่ 3 ตริง
- (4) ท่าอากาศยานตริง
- (5) สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดตริง
- (6) องค์การ ร.ส.พ. ตริง
- (7) บริษัทการบินไทย จำกัด
- (8) สถานีรถไฟตริง

สังกัดกระทรวงคมนาคม

- (1) สำนักงานขนส่งจังหวัด

สังกัดกระทรวงแรงงาน

- (1) สำนักงานแรงงานจังหวัด
- (2) สำนักงานประกันสังคมจังหวัด
- (3) สำนักงานจัดหางานจังหวัด
- (4) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด

สังกัดกระทรวงแรงงาน

- (1) ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดตริง

สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- (1) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- (2) สำนักงานเกษตรจังหวัด
- (3) สำนักงานประมงจังหวัด
- (4) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
- (5) สำนักงานสหกรณ์จังหวัด
- (6) สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด

สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- (1) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ตริง
- (2) ด่านตรวจพืชท่าเรือกันตัง
- (3) โครงการชลประทานตริง

สังกัดกระทรวงการคลัง

- (1) สำนักงานคลังจังหวัดตริง

- (4) ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตตริง

- (5) สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดตริง

- (6) สถานีพัฒนาอาหารสัตว์ตริง

สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม

- (7) สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์ตริง

- (1) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตริง

- (8) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตริง

- (9) สถานีพัฒนาที่ดินตริง

- (10) ศูนย์วิจัยพืชสวนตริง

- (11) ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดตริง

- (12) ด่านกักกันสัตว์ตริง

(13) สำนักงาน อ.ต.ก. จังหวัดตรัง

สังกัดกระทรวงพาณิชย์

(14) สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดตรัง (1) สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

สังกัดกระทรวงการคลัง

(1) สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ตรัง

(2) สำนักงานสรรพากรพื้นที่ตรัง

(3) สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ตรัง

(4) ด่านศุลกากรกันตัง

(5) ธนาคารออมสิน เขตตรัง

(6) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง

(7) สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดตรัง

(8) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาตรัง

สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

(1) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

(2) โรงพยาบาลตรัง

สังกัดกระทรวงกลาโหม

(1) ที่ทำการสัสดีจังหวัด

สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สังกัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงวัฒนธรรม

(1) บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตรัง

(1) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตรัง

(2) สำนักงานเคหะชุมชนตรัง

สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

(1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1

(2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 2

(3) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตรัง

(4) ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดตรัง

(5) วิทยาลัยเทคนิคตรัง

(6) วิทยาลัยการอาชีพตรัง

(7) วิทยาลัยการอาชีพห้วยยอด

(8) วิทยาลัยการอาชีพกันตัง

(9) วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน

(10) วิทยาลัยสารพัดช่างตรัง

(11) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตรัง

(12) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จ.ตรัง

(13) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตการศึกษาตรัง

(14) มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดตรัง

(15) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ตรัง

(16) ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4

สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

(1) ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ

สังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(1) สำนักงานสถิติจังหวัดตรัง

สังกัดกระทรวงยุติธรรม

(1) เรือนจำจังหวัดตรัง

สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

(1) สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง

สังกัดกระทรวงพาณิชย์

- (1) สำนักงานประกันภัยจังหวัดตรัง
- (2) สำนักงานการค้าภายในจังหวัดตรัง
- (3) สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดตรัง

ราชการในจังหวัดที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง

สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

- (1) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง
- (2) ศูนย์สุขภาพจิตจังหวัดตรัง
- (3) ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ตรัง
- (4) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดตรัง
- (5) ศูนย์โรคผิวหนังเขตร้อนภาคใต้ จังหวัดตรัง
- (6) ศูนย์ควบคุมโรคติดต่ออำเภอแมลงที่ 12.3 จ.ตรัง

สังกัดกระทรวงกลาโหม

- (1) กองพันทหารราบที่ 4 กรมทหารราบที่ 15
- (2) สถานีวิทยุ วปถ. 17 ตรัง
- (3) สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพภาค 4 จังหวัดตรัง
- (4) สถานีถ่ายทอดวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 จังหวัดตรัง

สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (1) สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาช่องจังหวัดตรัง
- (2) ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 14
- (3) อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม
- (4) ส่วนบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนที่ 3
- (5) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบงจังหวัดตรัง
- (6) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลองลำชาน
- (7) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาน้ำพราย
- (8) สวนพฤกษศาสตร์ภาคใต้ (ทุ่งค่าย)
- (9) ศูนย์ทรัพยากรน้ำบาดาล ภาค 5 จังหวัดตรัง
- (10) สถานีเพาะชำกล้าไม้จังหวัดตรัง

สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม

- (1) หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ ตรัง

(2) หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ ตรัง

สังกัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา

- (1) สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตตรัง
- (2) สำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทยจังหวัดตรัง
- (3) ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

สังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- (1) สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดตรัง
- (2) สำนักงานบริการโทรศัพท์ตรัง
- (3) สำนักงานบริการลูกค้าตรัง
- (4) ส่วนบริการลูกค้าจังหวัดตรัง
- (5) ที่ทำการไปรษณีย์ตรัง
- (6) ที่ทำการไปรษณีย์ทับเที่ยง

ราชการในจังหวัดที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง

สังกัดกระทรวงยุติธรรม

- (1) สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดตรัง
- (2) สำนักงานบังคับคดีจังหวัดตรัง
- (3) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง

สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

- (1) สถานีเครื่องส่งวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ตรัง
- (2) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดตรัง
- (3) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ลำภูรา
 - (4) สถานีวิทยุโทรทัศน์ ไทย ที.วี.สี. ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จังหวัดตรัง
 - (5) สถานีวิทยุโทรทัศน์ ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. จังหวัดตรัง
 - (6) สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. จังหวัดตรัง

หน่วยงานอิสระ

- (1) ศาลจังหวัดตรัง
- (2) ศาลจังหวัดตรังแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
 - (3) สำนักงานอัยการจังหวัดตรัง
 - (4) สำนักงานอัยการจังหวัดตรัง แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว
- (5) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรัง
- (6) ตำรวจภูธรจังหวัดตรัง

- (7) กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 435 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43
- (8) สถานีตำรวจทางหลวง 2 กองกำกับการ 7
- (9) กองกำกับการ 9 กองบังคับการตำรวจน้ำ
- (10) สถานีตำรวจน้ำ 2 กองกำกับการ 9 กองบังคับการตำรวจน้ำ
- (11) สถานีวิทยุกระจายเสียงตำรวจภูธรภาค 9 จังหวัดตรัง
- (12) ด่านตรวจคนเข้าเมืองกันตัง
- (13) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดตรัง

จำนวนประชากรจังหวัดตรัง

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ระยะทาง (ก.ม.)	พื้นที่ (ตร. กม.)	อบต.	จำนวน ตำบล	เทศบาล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน	ราษฎร ชาย	ราษฎร หญิง	รวม ราษฎร
01 อำเภอเมือง	-	548.64	14	15	2	119	49,15	71,07	77,15	148,2
		3					8	7	9	36
02 อำเภอกันตัง	24	612.67	13	14	1	83	22,48	41,64	42,07	83,71
		5					1	6	0	6
03 อำเภอปะ เหลียน	44	973.13	10	10	2	86	17,00	31,39	32,09	63,49
		0					3	4	9	3
04 อำเภอย่าน ตาขาว	22	431.05	8	8	1	67	16,40	30,10	31,19	61,30
		7					1	6	9	5
05 อำเภอสิเกา	33	523.98	5	5	2	40	9,901	17,59	17,59	35,18
		3						2	0	2
06 อำเภอห้วย ยอด	28	753.38	16	16	3	133	26,23	45,17	45,77	90,95
		4					9	9	6	5
07 อำเภอวัง วิเศษ	60	477.12	5	5	1	68	11,40	19,60	19,79	39,39
		5					5	2	5	7
08 อำเภอนาโยง	12	165.01	6	6	1	53	11,48	20,78	21,77	42,55
		7					5	1	0	1
09 อำเภอรัษฎา	57	232.42	5	5	1	50	8,293	13,31	13,50	26,81
		5						4	4	8
10 กิ่ง อ.หาด สำราญ	59	224.00	3	3	-	22	3,606	8,040	7,757	15,79
		0								7
รวม	-	4,941.4	85	87	14	721	175,9	298,7	308,7	607,4
		39					72	31	19	50

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

3.2 การปราบปราม

- 1) ประชาสัมพันธ์ผลการปราบปรามอาชญากรรมให้ประชาชนได้รับทราบทางสถานีวิทยุกระจายเสียงตำรวจภูธรภาค 9 จังหวัดตรัง และทางสื่อมวลชนทุกแขนงในพื้นที่จังหวัดตรัง
- 2) ใช้มาตรการในการจับกุมผู้กระทำผิด ออกหมายจับ หมายตรวจค้น บุคคลเป้าหมายในคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญทั้งที่กระทำโดยมือปืนรับจ้าง และกระทำโดยสาเหตุอื่น รวมทั้งคดีเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์
- 3) ตรวจค้น ปราบปราม จับกุมความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน อาวุธสงคราม วัตถุระเบิด และอาวุธร้ายแรงทุกประเภท ตลอดจนแหล่งผลิต แหล่งซ่อนสะสม และแหล่งจำหน่าย
- 4) ปราบปรามสถานบริการที่กระทำผิดกฎหมาย และแหล่งจำหน่าย หรือเผยแพร่เอกสารสิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร รวมทั้งการปราบปรามค้าประเวณี
- 5) ควบคุมแหล่งรับซื้อของเก่าทุกประเภท โรงรับจำนำ อู่ซ่อมรถ ไม่ให้เป็นแหล่งสนับสนุนการโจรกรรมทรัพย์สิน โดยใช้มาตรการในการตรวจสอบทางเอกสาร หลักฐาน ตรวจค้นปราบปรามจับกุมทุกระยะอย่างต่อเนื่อง
- 6) เร่งรัดหน่วยในสังกัดที่มีคดีเกิดขึ้นและจับกุมไม่บรรลุเป้าหมาย โดยเรียกมาทำการตีวเข้มเดือนละ 4 ครั้ง
- 7) เร่งรัดจับกุมคดีค้างเก่า คดีสำคัญและน่าสนใจของสื่อมวลชน ตลอดจนคดีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชน
- 8) เร่งรัดปราบปรามผู้มีอิทธิพลและมือปืนรับจ้างตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ
- 9) จัดตั้งชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจ ภ.จว.ตรัง ขึ้น จำนวน 4 ชุดปฏิบัติการ
 - ชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดและผู้มีอิทธิพล เพื่อปราบปรามยาเสพติดและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่จังหวัดตรัง และสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
 - ชุดปฏิบัติการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เพื่อปฏิบัติการด้านจิตวิทยามวลชนในพื้นที่เป้าหมาย สืบสวนหาข่าว เพื่อสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
 - ชุดปฏิบัติการปราบปรามความผิดทางทะเล เพื่อปฏิบัติการสืบสวนปราบปรามจับกุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับประมง และทรัพยากรธรรมชาติ
 - ชุดเฉพาะกิจสืบสวนปราบปรามผู้มีอิทธิพล และมือปืนรับจ้าง เพื่อสืบสวนปราบปราม จับกุมผู้มีอิทธิพลและมือปืนรับจ้าง
- 10) ทำการระดมกวาดล้างอาชญากรรมทุกประเภทเดือนละ 2 ครั้ง ๆ ละ 3 วัน
- 11) ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ตรวจค้น จับกุม อาวุธปืน และสิ่งผิดกฎหมายทุกชนิด เพื่อตัดโอกาสในการกระทำความผิดของคนร้าย

ตอนที่ 3
ด้านเศรษฐกิจ

ความสำคัญของจังหวัดตรังในด้านเศรษฐกิจต่อประเทศไทย

1. ทรัพยากรที่สำคัญ ทรัพยากรที่สำคัญของจังหวัดตรังจำแนกตามประเภท ต่าง ๆ ได้ดังนี้

1.1 ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้แก่ประชาชนเป็นอย่างมาก ปลูกทั่วไปทุกอำเภอแต่ที่ปลูกมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปะเหลียน

1.2 สัตว์น้ำ จังหวัดตรังมีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลอันดามันมหาสมุทรอินเดีย ในเขตอำเภอสิเกา, กันตัง, ปะเหลียน, ย่านตาขาว และ กิ่ง อ.หาดสำราญ มีความยาวประมาณ 119 กิโลเมตร จึงอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์ทะเลนานาชนิด

1.3 แร่ แร่ธาตุสำคัญ ได้แก่ แร่ดีบุก ฟลูออไรต์ ถ่านหินและแบโรไทต์มีมากที่ อำเภอห้วยยอด

1.4 ปาล์มน้ำมัน ปลูกมากที่อำเภอสิเกาและอำเภอวังวิเศษ ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับ จังหวัดกระบี่

1.5 รังนก มีตามเกาะต่าง ๆ ในเขตอำเภอกันตัง อำเภอปะเหลียน อำเภอ สิเกา ซึ่งเอกชนได้รับสัมปทานเก็บในแต่ละปี

2. อาชีพที่สำคัญ อาชีพที่สำคัญที่ทำรายได้มาสู่จังหวัดตรัง ได้แก่

2.1 การกสิกรรม พืชที่ปลูกที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ข้าว มะพร้าว ปาล์ม-น้ำมัน ทุเรียน มะม่วงหิมมะพานต์ สะตอ กาแฟ แตงโม ถั่วลิสง ผักต่าง ๆ

2.2 การประมง จังหวัดตรังมีอาณาเขตติดต่อกับฝั่งทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดียถึง 4 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว อำเภอกันตัง อำเภอสิเกา และกิ่งอำเภอหาดสำราญ เป็นอาชีพและรายได้หลักที่สำคัญอย่างหนึ่งของจังหวัดตรัง

2.3 การอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมโรงงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร เช่น โรงงานนมควั่นยาง สกัดน้ำมันปาล์ม ผลิตอาหารทะเลแช่แข็ง ผลิตอาหารทะเลกระป๋อง ผลิตปลาบดแช่แข็ง (ซูริมิ) ฯลฯ

2.4 การป่าไม้ ได้แก่ การเผาถ่านไม้

2.5 การพาณิชย์ ได้แก่ การค้าส่ง ค้าปลีก ค้ากับต่างประเทศ มีสินค้าจาก
ผลิตผลทางการเกษตร เช่น ยางแผ่นรมควัน ยางแท่งที่อาร์ สัตว์น้ำทะเลและผลิตภัณฑ์จาก สัตว์
น้ำทะเล ฯลฯ

2. การป่าไม้

2.1 พื้นที่และที่ตั้งของป่าไม้

จังหวัดตรัง มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 1,292,132 ไร่ ที่ตั้งของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดตรัง
มีลักษณะคล้ายกำแพงเมืองของจังหวัดตรัง เนื่องจากโดยรอบจังหวัดตรัง ซึ่งติดต่อกับจังหวัดอื่น จะมี
พื้นที่ป่าไม้ขึ้นอยู่ติดต่อกี้อบตลอดแนวคล้ายกำแพงรั้วบ้าน พื้นที่ป่าไม้ทางด้านทิศเหนือเขตติดต่อกับ
จังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่ป่าไม้ทางด้านตะวันออก เขตติดต่อกับจังหวัดพัทลุง พื้นที่ป่าไม้
ทางด้านทิศใต้ เขตติดต่อกับจังหวัดสงขลาและสตูล และพื้นที่ป่าไม้ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
เขตติดต่อกับจังหวัดกระบี่เป็นพื้นที่ป่าบกมีภูเขาสูงชัน เป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญของ ลำห้วย ลำ
คลอง ที่ไหลผ่านพื้นที่ของจังหวัดที่ไหลผ่านพื้นที่ของจังหวัด และราษฎรใช้น้ำดังกล่าวสำหรับอุปโภค
บริโภคเกือบทั้งสิ้น ส่วนใหญ่พื้นที่ดังกล่าวยังมีสภาพป่าสมบูรณ์ สำหรับทางด้านที่ติดต่อกับริมทะเล
ทางทิศตะวันตกของจังหวัด พื้นที่ป่าไม้จะเป็นป่าชายเลน พื้นที่จังหวัดตอนกลางจะเป็นพื้นที่ราบสลับ
กับควนเขา โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นควนเขาจะมีป่าห้อยมเล็กห้อยมน้อยอยู่กระจัดกระจายทั่วไป ถูก
บุกรุกทำลายไปจนหมดสภาพป่าแล้วเป็นส่วนมาก และตามเกาะแก่งในทะเลก็มีพื้นที่ป่าไม้ที่มีสภาพ
ธรรมชาติสวยงามหลายเกาะด้วยกัน

2.2 พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดตรัง แยกตามอำเภอ

อำเภอ	กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ		ป่าตามมติ ครม.	
	ป่าบก (ไร่)	ป่าชายเลน (ไร่)	ป่าบก (ไร่)	ป่าชายเลน (ไร่)
เมืองตรัง	55,869.00	-	1,293.00	-
นาโยง	83,862.00	-	2,111.00	-
ย่านตาขาว	76,154.00	16,979.00	1,375.00	-
ปะเหลียน	315,058.00	129,700.00	3,952.00	3,113.00
กันตัง	89,739.00	82,980.00	9,148.00	1,104.00
สิเกา	70,373.00	56,275.00	8,763.00	149.00
วังวิเศษ	63,565.00	-	16,994.00	-
ห้วยยอด	139,515.00	-	2,515.00	-
รัชฎา	31,500.00	-	3,817.00	-
กิ่ง อ.หาดสำราญ	4,976.00	19,550.00	-	1,703.00
รวม	930,611.00	305,484.00	49,968.00	6,069.00

3. การประมง

3.1 สภาพการณ์ด้านการประมงในจังหวัดตรัง

3.1.1 การประมงพื้นบ้าน หมายถึง การประมงที่ใช้เรือทำการประมงที่มีขนาดความยาวไม่เกิน 10 เมตร เครื่องยนต์ขนาดไม่เกิน 30 แรงม้า ใช้เครื่องมือทำการประมงไม่ทันสมัยมากนัก เช่น อวนลอยกุ้งสามชั้น อวนปู อวนลอยปลา ลอบปลา แร้วปู จันทู ฯลฯ แหล่งทำการประมงจะอยู่ในบริเวณชายฝั่ง ออกทำการประมงเที่ยวละ 2-3 คน ส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานใน ครอบครัวหรือจ้างไม่เกิน 2 คน สัตว์น้ำที่เป็นรายได้หลักของชาวประมงพื้นบ้าน ได้แก่ กุ้งทะเล ปูม้า ปลาเห็ดโคน ปลาทุ ปลาหลังเขียว เป็นต้น เนื่องจากภูมิประเทศของจังหวัดตรังเป็นชายทะเลยาวประมาณ 119 กิโลเมตร และมีเกาะจำนวน 46 เกาะ รวมทั้งพื้นที่ ป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ที่เหมาะสมกับเป็นแหล่งเลี้ยงตัวและอยู่อาศัยของสัตว์น้ำ ทำให้บริเวณชายฝั่งของจังหวัดตรังมีสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์ มีการลักลอบเข้ามาทำการประมงในเขตอนุรักษ์ โดยเฉพาะเรืออวนลาก เรืออวนรุน รวมทั้งเครื่องมือทำการประมงชนิดอื่น เช่น เรืออวนล้อมปลากะตักปั่นไฟ ทำให้สัตว์น้ำที่เป็นรายได้หลักของชาวประมงพื้นบ้านมีปริมาณลดลง ในปัจจุบันได้มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านกับกลุ่มชาวประมงอวนรุน สำนักงานประมงจังหวัดตรัง จึงได้จัดทำโครงการปรับเปลี่ยนเครื่องมือประมงเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์โดยกลุ่มองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และร่วมปฏิบัติงานร่วมกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

3.1.2 การทำประมงเชิงพาณิชย์ การทำประมงพาณิชย์อาจแบ่งเป็นการทำการประมงในน่านน้ำไทย และการประมงนอกน่านน้ำ เครื่องมือทำการประมงที่สำคัญ ได้แก่ อวนลาก อวนล้อมจับ เป็นต้น ปัจจุบันทรัพยากรสัตว์น้ำในน่านน้ำไทยลดลงมาก ทำให้เรือประมงพาณิชย์ส่วนใหญ่ จะออกไปทำการประมงนอกน่านน้ำ อย่างไรก็ตามเรืออวนล้อมจับขนาดกลาง และเรืออวนลากขนาดเล็ก ยังสามารถทำการประมงในน่านน้ำไทย แต่ยังคงมีปัญหา น้ำมันเชื้อเพลิงราคาแพง และขาดแคลนแรงงานประมง

3.2 จำนวนครีวเรือที่ทำการประมง

จำนวนครีวเรือนเจ้าของ	5,392	ครีวเรือน
จำนวนครีวเรือนลูกจ้าง	8,105	ครีวเรือน
รวมครีวเรือนประมง	13,497	ครีวเรือน

ตอนที่ 4
ด้านสังคมจิตวิทยา

สภาพของสังคมไทยในจังหวัดตรัง

ประชาชนในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อชาติไทย โดยมีคนไทยเชื้อสายจีน ประมาณ 30% ของประชาชนทั้งหมด อาศัยประกอบธุรกิจอยู่ในเขตตัวเมืองและย่านธุรกิจการค้าทั่ว ๆ ไป ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม ซึ่งมีมากในท้องที่อำเภอ ปะเหลียน ย่านตาขาว กันตัง สีเกา ชาวไทยอิสลามเหล่านี้มีภาษาพูด เช่นเดียวกับประชาชน ในเมืองคือ พุด ภาษาไทยท้องถิ่นภาคใต้ อุปนิสัยใจคอของคนจังหวัดตรัง โดยทั่วไปมีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือต่อทางราชการเป็นอย่างดี

สภาพของศาสนา จริยธรรมและวัฒนธรรมของจังหวัดตรัง

1. ความเชื่อ ความศรัทธา ค่านิยม ในสถาบันทางศาสนา

1.1 จำนวนร้อยละของประชากรที่นับถือศาสนาต่าง ๆ

- ศาสนาพุทธ	ร้อยละ	80.5
- ศาสนาอิสลาม	ร้อยละ	18.0
- ศาสนาคริสต์	ร้อยละ	1.2
- อื่น ๆ	ร้อยละ	0.3

1.2 จำนวนวัด สำนักสงฆ์ พระภิกษุ สามเณร นางชี ศิษย์วัด

- วัด	จำนวน	147	แห่ง
- สำนักสงฆ์	จำนวน	45	แห่ง
- พระภิกษุ	จำนวน	1,133	รูป
- สามเณร	จำนวน	227	รูป
- นางชี	จำนวน	62	คน
- ศิษย์วัด	จำนวน	111	คน

1.3 จำนวนสถานศึกษา ห้องเรียน ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา สังกัดกรมการศาสนา

- สถานศึกษา	จำนวน	1	แห่ง
- ห้องเรียน	จำนวน	9	ห้อง
- นักเรียน	จำนวน	198	คน
- บุคลากรทางการศึกษา	จำนวน	20	คน

1.4 จำนวนมัสยิด จำนวน 133 แห่ง

1.5 จำนวนโบสถ์คริสต์ -โบสถ์คาทอลิก 2 แห่ง

-โบสถ์โปรเตสแตนต์ 4 แห่ง

ประชาชนชาวจังหวัดตรังมีศรัทธายึดมั่นในศาสนาพุทธ ยิ่งกว่าศาสนาอื่น เช่น ศาสนาคริสต์และอิสลาม ภายในจังหวัดตรังแต่ละอำเภอและตำบลจะมีวัดศาสนาพุทธ สำนักสงฆ์ อยู่เกือบทุกแห่ง ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่มีเชื้อสายมาจากชาวจีน ส่วนมากก็นับถือศาสนาพุทธควบคู่ไปกับการถือศีลกินเจ ตามฤดูกาลที่มีตามศาลเจ้าต่าง ๆ สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อศรัทธาและยึดมั่นในพระพุทธศาสนาอยู่เป็นอันมาก ส่วนศาสนาอื่นมีอยู่บ้างเพียงส่วนน้อยและคล้อยตามประเพณีของชาวจีนไปบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในตัวเมือง ถึงแม้ว่าจะมีการนับถือศาสนาหลายศาสนา แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งแต่อย่างใด ต่างก็ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี

2. ความเชื่อ ศรัทธา ค่านิยม ในจริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประชาชนส่วนมากในจังหวัดตรังมีเชื้อสายไทยผสมจีน จริยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีจึงมีลักษณะผสมผสานระหว่างไทย-จีนในด้านจริยธรรม คนตรังส่วนใหญ่จะเป็นคนโอบอ้อมอารี ตรงไปตรงมา พุดจา เปิดเผย เรียกได้ว่าเสียงดังฟังชัด เป็นเอกลักษณ์

3. ความเชื่อ ศรัทธา ค่านิยม ในวัฒนธรรมทั่วไปของชาวพื้นเมือง ชาวตรังปฏิบัติตามครรลองของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ส่วนใหญ่ตามวัฒนธรรมของ พุทธศาสนา ซึ่งสืบเนื่องมาจากอินเดียและลังกา เชื่อมโยงกับจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดตรังเป็นเมืองหน้าด่านของจังหวัดนครศรีธรรมราชฝั่งตะวันตกในฐานะที่จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นเมืองแม่เป็นเมืองเอก วัฒนธรรมของตรังจึงเป็นแบบเดียวกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัด ใกล้เคียง เช่น วันตรุษ วันสารท พิธีทางศาสนา เป็นต้น

3.1 ด้านศิลปวัฒนธรรม จังหวัดตรังมีศิลปที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ทั้งในด้านศิลปการแสดงและหัตถกรรม ศิลปการแสดง เช่น มโนราห์ หนังตะลุง ลิเกป่า ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์เสื้อเตย มีดพร้า (นาบ่อ) ผ้าทอพื้นเมือง (นาหมื่นศรี) และเสวียนหม้อจากก้านจาก เป็นต้น

3.2 ด้านวัฒนธรรมประเพณี เป็นการผสมผสานระหว่างประเพณีวัฒนธรรมไทยกับจีน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในเขตเมืองส่วนใหญ่มีเชื้อสายไทยผสมจีน ส่วนผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามก็ยังคงยึดถือประเพณีวัฒนธรรมทางศาสนา แต่ไม่เคร่งครัดเหมือน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเพณีของชาวตรังที่แตกต่างจากที่อื่นอย่างชัดเจน ได้แก่

- **ประเพณีแต่งงาน** จะจัดงานใหญ่พิมพ์บัตรเชิญแขกไปร่วมเป็นเกียรติและร่วมรับประทานอาหาร จัดขบวนแห่ของคณะเจ้าบ่าวโดยรถยนต์ มีผ้าสีแดงผูกที่หน้ารถทุกคัน โดยเจ้าภาพเป็นผู้มอบให้พร้อมกับติดผ้าแดงไว้ที่ประตูบ้านเจ้าภาพด้วย สำหรับแขกที่รับเชิญไปร่วมขบวนแห่หรือรับประทานอาหาร ขึ้นอยู่กับความมีชื่อเสียงของเจ้าภาพ การแต่งกายของแขกไม่ค่อยพิธีพิถัน แต่งกายตามสบาย เมื่ออาหารชนิดสุดท้ายขึ้นโต๊ะ หลังจากรับประทานอาหารเสร็จ แขกก็จะ กลับหมดให้เจ้าภาพมีเวลาจัดเก็บทำความสะอาดสถานที่ต่อไป

- **ประเพณีงานศพ** เมื่อสมาชิกในครอบครัวถึงแก่กรรม จะไม่ออกบัตรเชิญแต่จะพิมพ์แผ่นประกาศขนาดใหญ่โดยระบุชื่อผู้ตาย สาเหตุการตาย สถานที่ตั้งศพ วันจัดงาน วันฌาปนกิจ และรายชื่อเจ้าภาพพร้อมด้วยญาติทุกคนไปปิดไว้ในที่ชุมชน เช่น ร้านอาหาร หน้า

บ้าน ร้านค้าทั่วไป และจะส่งไปประกาศทางสถานีวิทยุท้องถิ่น บางรายตั้งศพที่วัดหรือมูลนิธิกุศลสถาน เพื่อความสะดวกของแขกที่ไปและความพร้อมของเครื่องใช้ไม้สอย ในงานจะมีญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงไปร่วมงานคับคั่ง แขกที่ไปในงานทุกคนจะได้รับบัตรขอบคุณ ในบัตรระบุ วันที่ เวลา สถานที่เผาหรือฝังศพไว้ ในวันเคลื่อนศพออกจากบ้านหรือวัดไปเผาหรือฝัง เจ้าภาพจะเลี้ยงอาหาร แบบโต๊ะจีนจำนวนมาก การเคลื่อนศพออกจากบ้านก็จะจัดขบวนรถยนต์ยาวเหยียด มีผ้าสีขาวย ผูกหน้ารถทุกคัน เมื่อถึงปลายทางแล้วรถทุกคันจะได้รับซองมีเงินอยู่ข้างในเป็นสินน้ำใจจากเจ้าภาพ

- **ประเพณีกินเจ** ประเพณีกินเจจะจัดขึ้นในวันขึ้น 1 ค่ำ ถึงวันขึ้น 9 ค่ำ เดือน 9 ของจีน โดยจัดปีละครั้งในงานมีฝ่ายพิธีการจัดโต๊ะบูชา ฝ่ายอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์และฝ่ายอ่านบท สวดมนต์ ร่วมกันประกอบพิธีกินเจ และเชิญชวนผู้ศรัทธามาร่วมกันกินเจก่อนถึงวันกำหนด เพื่อให้ร่างกายบริสุทธิ์ และอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์โดยเฉพาะพระอิศวรผู้เป็นใหญ่และพระจากดาวนพเคราะห์ทั้ง 9 ให้มาเป็นพยานในการประกอบพิธีกินเจครั้งนี้ ส่วนเจ้าอื่น ๆ ที่อัญเชิญมามีทั้งพุทธ พราหมณ์ และเต๋า เพื่อให้เกิดศรัทธาในการรักษาศีล แนวการปฏิบัติถึงความบริสุทธิ์ทั้งร่างกายและจิตใจ โดยนุ่งขาวห่มขาว ถืออุโบสถศีลยกเว้นข้อ 6 ไม่กินอาหารในยามวิกาลมาเป็นกินอาหารเจตลอด 9 วัน มีการทำวัตรเช้า-เย็น โดยถือปฏิบัติตามพุทธศาสนา คือรักษาศีล ทำสมาธิและเกิดปัญญา จะมีอยู่วันหนึ่งในช่วงจัดงาน เจ้าจะเข้าทรงร่างทรง แสดงอิทธิฤทธิ์โดยใช้วัตถุต่าง ๆ ทิ่มแทงตามร่างกายพร้อมทั้งจัดขบวนแห่แห่นไปตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วทั้งจังหวัด เพื่อให้ลูกหลานที่นับถือได้สักการะบูชา เป็นต้น

การศึกษาของจังหวัด

จังหวัดตรังมีเขตการศึกษา 2 เขต คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดัง เขต 1 รับผิดชอบ 4 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว อำเภอนาโยง และกิ่งอำเภอหาดสำราญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดัง เขต 2 รับผิดชอบ 5 อำเภอ คือ อำเภอกันตัง อำเภอห้วยยอด อำเภอสิเกา อำเภอวังวิเศษ และอำเภอรัษฎา

เขตการศึกษา	อำเภอ	สถานศึกษา (แห่ง) จำแนกตามสังกัด					รวม (แห่ง)
		สพฐ.	สช.	เทศบาล	อศ.	อื่น ๆ (มหาวิทยาลัย)	
1	เมือง	46 (12)	18	7	3	3	77 (12)
	ปะเหลียน	42	3	-	1	-	46
	ย่านตาขาว	40 (6)	3	-	-	1	44 (6)
	นาโยง	19	-	-	-	-	19
	หาดสำราญ	11	-	-	-	-	11
รวมเขต 1		158 (18)	24	7	4	4	197 (18)
2	กันตัง	38 (7)	4	2	1	-	45 (7)
	ห้วยยอด	48 (12)	2	1	1	1	53 (12)
	สิเกา	28 (3)	-	-	-	-	28 (3)
	วังวิเศษ	21	-	-	-	-	21
	รัษฎา	19	1	-	-	-	20
รวมเขต 2		154 (22)	7	3	2	1	167 (22)
รวมทั้งหมด		312 (40)	31	10	6	5	364 (40)

หมายเหตุ จำนวนในวงเล็บ หมายถึงโรงเรียนที่เป็นสาขา จำนวน 40 สาขา

จำนวนนักเรียนของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (แยกเป็นรายอำเภอ)

ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน	จำนวนผู้เข้ารับการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป (คน)	จำนวนบุคลากรครู/ อาจารย์ (คน)
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัด	74	28
เมืองตรัง	3,388	28
กันตัง	2,572	24
ปะเหลียน	2,613	16
ย่านตาขาว	2,036	18
สิเกา	1,695	11
ห้วยยอด	2,246	23
วังวิเศษ	1,030	10
นาโยง	1,305	12
รัชฎา	1,167	9
กิ่งอำเภอหาดสำราญ	1,099	7
รวม	19,225	186

ตอนที่ 5
การท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

จุดมุ่งหมายในอนาคตของคนเมืองตรัง ก็คือมุ่งหวังให้จังหวัดตรังเป็นเมืองการท่องเที่ยว โดยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรักษาประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งได้มีการปรับปรุงทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรมท้องถิ่น เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรที่คอยให้บริการ การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ให้มีความพร้อมสูงสุดทุกเมื่อ โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานพิธีวิวาท์ใต้สมุทร การจัดงานเฉลิมพระชนมพรรษาฯ งานเทศกาลอนุรักษ์หอยตะเภา งานเทศกาล ขนมเค้ก และเทศกาลถือศีลกินเจ เป็นต้น

สถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ

จังหวัดตรังมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามหลายแห่ง

1) **อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง)** อยู่ในบริเวณสวนสาธารณะเขตเทศบาลนครตรัง ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 1 กม. มีบริเวณกว้างขวางเต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ดอกและไม้ใบต่าง ๆ นับเป็นสวนสาธารณะที่สวยงาม เป็นแหล่งออกกำลังกายและพักผ่อนของประชาชน ซึ่งทางราชการได้ร่วมมือกับประชาชนชาวจังหวัดตรังสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สำหรับพระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ ผู้พัฒนาเมืองตรังให้เจริญรุ่งเรือง ขณะนี้เทศบาลนครตรังเป็นผู้ดูแล

2) **สระกระพังสุรินทร์** อยู่ในเขตเทศบาลนครตรังห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นหนองน้ำธรรมชาติกว้างใหญ่ เนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ มีน้ำขังอยู่ตลอดปี เฉพาะฤดูน้ำหลากมีน้ำเต็มสระ แลดูสวยงามมาก กลางสระมีศาลาพักร้อนมีสะพานเชื่อมติดต่อกัน 3 หลัง มีถนนรอบบริเวณสระ ได้จัดทำเป็นสวนสาธารณะ สวนสัตว์ เหมาะสำหรับประชาชนไปพักผ่อนหย่อนใจ เทศบาลนครตรังได้บูรณะเสริมสร้างให้สวยงามอยู่เสมอ

3) **ทะเลสองห้อง** อยู่ในท้องที่ตำบลบางดี อำเภอห้วยยอด ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 27 กิโลเมตร มีสภาพเป็นแอ่งน้ำธรรมชาติ กว้างใหญ่คล้ายทะเลสาบ มีเนินเขาล้อมรอบ ตอนกลางมีเนินเขายื่นออกมาเกือบจะติดต่อกัน แบ่งแอ่งน้ำออกเป็น 2 ตอน เรียกว่า "ทะเลสองห้อง" มีทิวทัศน์สวยงาม น้ำใสสะอาด มีปลาน้ำจืดชุกชุม และปัจจุบันกำลังสร้างเป็นค่ายลูกเสือแห่งชาติขึ้นในบริเวณทะเลสองห้องด้วย

4) **เขาปินะ** อยู่ในท้องที่ตำบลนาง อำเภอยะรัง เป็นภูเขาตั้งอยู่โดดเดี่ยวกลางทุ่งนา อยู่ในบริเวณวัดเขาปินะ มีถ้ำธรรมชาติเหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจและมีทิวทัศน์สวยงาม ทางขึ้นภูเขาได้ตัดแปลงเป็นบันไดคอนกรีตไปยังถ้ำแยกเป็น 3 ทาง มีพระพุทธรูปปางไสยาสน์ อยู่ด้านทางเข้าถ้ำ

5) **ถ้าเขาช้างหาย** เป็นถ้ำธรรมชาติ ภายในเต็มไปด้วยหินงอกหินย้อยรูปแบบ ต่าง ๆ ที่สวยงามมาก สลับซับซ้อนด้วยซอกหลืบกว้างแคบมากมาย สวยงามและยังคงความเป็น ถ้ำที่ ลักษณะเป็นธรรมชาติทุกประการ อยู่ห่างจากตลาดอำเภอนาโยง ประมาณ 5 กม.

6) **น้ำตกโตนเต๊ะ** เป็นน้ำตกที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง มีน้ำไหลผ่านตามซอกหินตลอด สาย อากาศเยือกเย็น บริเวณประกอบด้วยไม้เบญจพรรณนานาชนิด ถนนลาดยางตลอดถึงน้ำตก อยู่ที่ ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 45 กม.

7) **น้ำตกสายรุ้ง** เป็นน้ำตกจากหน้าผาสูง เมื่อละอองน้ำกระทบกับแสงแดดเกิดเป็น สายรุ้งสวยงามมาก สภาพยังคงความเป็นธรรมชาติทุกประการ การคมนาคมไปสู่ น้ำตกสะดวก อยู่ห่าง จากอำเภอนาโยง ประมาณ 25 กม.

8) **น้ำตกกะช่อง** อยู่ในบริเวณวนอุทยานเขาช่องริมถนนตรัง - พัทลุง อยู่ห่างจาก อำเภอนาโยง ประมาณ 9 กิโลเมตร มีน้ำตกจากภูเขาสูงไหลลงมาตามหน้าผา ซอกหิน ผ่านพันธุ์ไม้ ป่านานาชนิดอันร่มรื่นสวยงามมาก ภายในบริเวณมีสวนสัตว์ มีสัตว์นานาชนิดให้ชม เส้นทางสู่น้ำตกเป็น ถนนลาดยางตลอด ประชาชนนิยมไปเที่ยวและพักผ่อนเป็นจำนวนมากทุกวัน

9) **น้ำตกอ่างทอง** อยู่ติดกับถนนสายตรัง-สิเกา ลักษณะเป็นน้ำไหลจากเขาอ่างทอง ทางทิศใต้ ลัดเลาะผ่านตามแอ่งหินมาสิ้นสุดที่หน้าผาและตกสู่อ่างเบื้องล่าง มีความสูงประมาณ 10 เมตร มีเสียงน้ำตกดังตลอดวัน ตลอดคืน สมัยก่อนถือว่ามียาธรรมชาติดีลืออยู่ หมู่ที่ 1 ต.ไม้ฝาด ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 21 กิโลเมตร

10) **น้ำตกร้อยชั้นพันวัง** เป็นน้ำตกที่มีความงดงามมาก ขณะนี้อยู่ในระหว่างกำลัง พัฒนาเส้นทางคมนาคม และบริเวณน้ำตกเพื่อความสะดวกสบายของผู้ไปท่องเที่ยว ซึ่งเวลานี้มี ประชาชนไปพักผ่อนที่น้ำตกเป็นจำนวนมาก

11) **น้ำตกปากแจ่ม** ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลปากแจ่ม เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามมาก มีน้ำไหลตลอดปี มีป่าไม้เบญจพรรณร่มรื่นสวยงาม สภาพหน้าผาสูงแบ่งเป็น 3 ชั้น ชาวบ้าน เรียกว่า "น้ำตกไอ้เล" อยู่ห่างจากถนนสายบ้านโพธิ์ - ห้วยยอด ประมาณ 3 กิโลเมตร

12) **ถ้ำทะเล** ตั้งอยู่หมู่ที่ 1,10 ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกประมาณ 6 กิโลเมตร ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 700 เมตร มีถ้ำคดเคี้ยววกวนยาวประมาณ 4 กิโลเมตร ความกว้างของถ้ำ รวมทั้งหมดประมาณ 200 ไร่ ในจำนวนนี้ประมาณครึ่งหนึ่ง (100 ไร่) มีน้ำขังเกือบตลอดปี สามารถล่องเรือชมภายในถ้ำซึ่งเต็มไปด้วยหินงอกหินย้อยรูปแบบต่าง ๆ อันสวยงาม มีถ้ำเป็นห้องโถงใหญ่เล็กซับซ้อนด้วยชอกหลืบกว้างแคบเป็นธรรมชาติที่น่าเที่ยวชมเป็นอย่างมาก บริเวณปากถ้ำมีเรือบริการนำเข้าชมภายในถ้ำตลอดเวลา

13) **ถ้ำอิโส** ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลลำภูรา อำเภอห้วยยอด มีถ้ำสวยงามตามธรรมชาติ และมีพระพุทธรูปปรอทที่ผู้คนนับถือกันมาก มีบันไดสูงชันถึงยอดเขาได้ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้วยยอดไปทางอำเภอเมืองตรังประมาณ 15 กิโลเมตร

14) **หาดปากเมง** เป็นหาดทรายยาวเหยียดเป็นรูปพระจันทร์ครึ่งเสี้ยวยาวประมาณ 5 กม. อยู่ริมฝั่งมหาสมุทรอินเดีย มีป่าสนตามธรรมชาติขึ้นอยู่สวยงาม กลางทะเลมี เกาะน้อยใหญ่สลับซับซ้อนกัน มองดูลักษณะคล้ายคนนอนหงายอยู่ในทะเล อยู่หมู่ที่ 4 ตำบล ไม้ฝาด อ.สิเกา ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 38 กิโลเมตร ถนนลาดยางจากจังหวัดไปถึงหาด ประชาชนในจังหวัดและจากต่างจังหวัดไปพักผ่อน และลิ้มรสอาหารทะเลสด ๆ จากร้านอาหาร ที่ทางราชการจัดให้ราษฎรเช่าที่จำหน่ายอาหาร เพื่อรับโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด มีสะพานเทียบเรือ มีเรือนำเที่ยวชมทะเลและเกาะต่าง ๆ ทุกวัน

15) **หาดเจ้าไหม** อยู่หมู่ที่ 3 ต.เกาะลิบง อ.กันตัง เป็นหาดทรายยาวประมาณ 5 กิโลเมตร จาก ต.เกาะลิบง อ.กันตัง ไปต่อกับ หาดปากเมง อ.สิเกา ริมหาดมีต้นสนเรียงรายร่มรื่นบริเวณใกล้เคียงมีถ้ำโบราณ ในถ้ำมีโครงกระดูกมนุษย์สมัยดึกดำบรรพ์ มีขนาดใหญ่กว่าโครงกระดูกของมนุษย์ปัจจุบัน ทิวทัศน์สวยงามน่าเที่ยวชมเป็นอย่างมาก เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ อยู่ห่างจากหาดปากเมงประมาณ 21 กม.

16) **หาดหยงหลิง** เป็นหาดทรายรูปโค้งขนานไปกับดงสน สุดชายหาดเป็นเขาสูงที่เต็มไปด้วยวังเวงและโพรงถ้ำ ซึ่งสามารถลอดออกไปสู่หน้าผาที่มีโพรงถ้ำและโขดหินตะปุ่มตะป่ำเหมือนป้อมปราการโอบล้อมลานทรายไว้ เป็นธรรมชาติสวยงาม เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนอยู่ทางไปหาดเจ้าไหมก่อนถึงหาดเจ้าไหมเล็กน้อย มีทางแยกเข้าหาดหยงหลิงประมาณ 2 กม. มีประชาชนไปเที่ยวพักผ่อนกันมากมายทุกวัน

17) **หาดสำราญ** อยู่ตำบลหาดสำราญ กิ่งอำเภอหาดสำราญ ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 59 กิโลเมตร ชายหาดมีต้นสนอยู่หนาแน่นและหาดทรายสะอาด มองเห็นเกาะในทะเลเป็นทิวทัศน์ที่น่าชม มีผู้ไปพักผ่อนในหน้าร้อนกันมาก

18) **เกาะสุกร** เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอปะเหลียน เป็นเกาะนี้เป็นรูปเรียวยาวจากทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตก พื้นที่ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบ ตอนกลางเกาะเป็นภูเขาค่อนข้างสูงบนเกาะมีราษฎรอยู่กันหนาแน่น ริมทะเลมีหาดทราย กลางทะเลมีเกาะเล็กเกาะใหญ่เป็นทิวทัศน์สวยงามมาก เหมาะสำหรับเป็นที่ตากอากาศเป็นอย่างยิ่ง

19) **เกาะลิบง** อยู่ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง รอบ ๆ เกาะเต็มไปด้วยหญ้าทะเล ซึ่งเป็นอาหารของพะยูนสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมฝูงสุดท้ายของประเทศไทย บนเกาะมีฝูงกวาง ซึ่ง

ได้รับการอนุรักษ์จากเจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง มีหมู่บ้านและสถานที่น่าท่องเที่ยว พักผ่อนอันสวยงามมาก

20) **เกาะกระดาน** เป็นเกาะที่เต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะปะการังที่สวยงาม เป็นชายหาดที่มีทรายขาวสะอาด น้ำใส ทุกอย่างยังคงความเป็นธรรมชาติทุกประการ

21) **ถ้ำมรกต** อยู่บนเกาะมุก เขตอำเภอกันตัง เป็นเสมือนอัญมณีเม็ดงามแห่งท้องทะเลอันดามัน เพราะหน้าผาด้านตะวันตกยื่นลงไปทะเล มีถ้ำอันแสนสวยงาม มีทางเข้าไปภายในถ้ำเป็นโพรงเล็ก ๆ พอลอดเรือเข้าไปได้ในช่วงน้ำลด แต่นักท่องเที่ยวสมัครใจลอยคอเข้าไปมากกว่าความคดเคี้ยวและความมืดในโพรงถ้ำขณะลอยคอเข้าไป คือ หน้าที่แห่งความสนุกสนานระทึกใจ แต่ความตื่นตาตื่นใจจะเข้ามาแทนที่ เมื่อถึงปากถ้ำภายใน เพราะจะพบเห็นน้ำทะเล สีมรกต หาดทรายขาวสะอาดล้อมรอบด้วยหน้าผาสูงชันที่มีฟอสซิลเป็นหลักฐาน ผนังแต่งแต้มด้วยลายเขียนของใบไม้ เป็นความงามที่ได้รับการยกย่องว่าเข้าอันดับโลก

22) **บ่อน้ำร้อน - ใอน้ำแร่** จากตัวอำเภอกันตังไปประมาณ 6 กม. จะพบบ่อน้ำร้อนซึ่งกำลังได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว อุณหภูมิของน้ำประมาณ 70 องศาเซลเซียส มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปอาบน้ำแร่กันเป็นจำนวนมากทุกวัน

เทศกาลและงานประเพณี

1) **งานพิธีวิวาห์ใต้สมุทร** ได้รับการบันทึกเป็นสถิติโลกของ Guinness World Record จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ณ เกาะกระดาน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง มีคู่บ่าวสาวจำนวนมาก จากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ร่วมขบวนแห่ขันหมากอันยิ่งใหญ่ไปยังสถานที่ถ่ายทำพิธีวิวาห์ จากนั้นคู่บ่าวสาวทุกคู่พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่และแขกผู้มีเกียรติ จะดำน้ำลงสู่ใต้ทะเลเพื่อทำพิธีรดน้ำสังข์ พิธีจดทะเบียนสมรสใต้ทะเล หลังจากนั้นจังหวัดจะจัดงานเลี้ยงแสดงความยินดีบริเวณชายหาด พร้อมทั้งให้คู่บ่าวสาว ร่วมปลูกต้นไม้แห่งความรัก ณ สวนรวมพรรณไม้แห่งความรัก สวนพฤกษศาสตร์ภาคใต้ไว้เป็นที่ระลึกด้วย

2) **งานเทศกาลขนมเค้ก** จัดขึ้นในเดือนสิงหาคม เค้กเมืองตรังเป็นที่ขึ้นชื่อไปทั่วประเทศว่าเป็นเค้กที่อร่อย มีหลายแบบหลายรสให้เลือกซื้อ เป็นของฝากจากเมืองตรัง

3) **งานเทศกาลหมุย่าง** จัดขึ้นในเดือนกันยายน หมุย่างสูตรเมืองตรัง หนึ่งกรอบ เนื้อหอมนุ่ม รสอร่อย จากกรรมวิธีหมักใส่เครื่องปรุง แล้วอย่างทั้งตัวด้วยเตาอย่างที่จัดทำเป็นพิเศษ ใช้แก๊สแก๊สหรือขึ้นโตะงานเลี้ยงต่าง ๆ

4) **งานเทศกาลกินเจ** จัดขึ้นเดือนตุลาคม เป็นประเพณีที่แปลกไม่เหมือนจังหวัดใดที่มีเทศกาลกินเจ มีการอัญเชิญองค์สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประทับในร่างทรง ออกเยี่ยมเยียนโปรดสัตว์ ไปตามอาคารบ้านเรือนซึ่งจัดโต๊ะบูชาไว้ต้อนรับ พร้อมทั้งแสดงอิทธิฤทธิ์อิทธิหาร ด้วยการใช้ ศาสตร์อาถรรพ์ตามร่างกาย ปืนป้ายบันไดมิด การลุยไฟ ลุยดงหนาม ฯลฯ โดยมีได้มีอาการเจ็บปวดหรืออันตรายแต่ประการใด

5) งานเทศกาลอนุรักษ์หอยตะเภา จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน เพื่อให้ประชาชนมีความสำนึกในการร่วมกันอนุรักษ์หอยตะเภาที่มีมากที่ชายหาดปากเมง อำเภอสิเกา แต่กำลังจะสูญพันธุ์ไป

6) งานเฉลิมพระชนมพรรษาและงานกาชาดประจำปี จัดขึ้นระหว่าง วันที่ 5 - 15 ธันวาคมทุกปี รวบรวมวัฒนธรรม ประเพณี ของดีจากทุกอำเภอมาแสดง ประกวดแข่งขัน พร้อมทั้งการออกร้านจำหน่ายสินค้าของส่วนราชการและเอกชนในบริเวณงาน เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของจังหวัดตรังและของภาคใต้

สถานที่พักในจังหวัดตรัง

จังหวัดตรังมีแหล่งที่พักหลายระดับไว้บริการแก่นักธุรกิจ นักท่องเที่ยว และผู้ต้องการที่พัก จากระดับโรงแรมหรู ชั้น 1 ชั้น 2 หรือเป็นที่พักชั่วคราว/รีสอร์ท ซึ่งมีอยู่กระจายตามแหล่งท่องเที่ยว

รายชื่อสถานที่พักและจำนวนห้องพัก

อำเภอ	ชื่อโรงแรม	จำนวนห้องพัก (ห้อง)
1. เมืองตรัง	1.1 โรงแรมศรีตรัง	20
	1.2 โรงแรมธรรมรินทร์	117
	1.3 โรงแรมจริงจริง	27
	1.4 โรงแรมโกเต็ง	36
	1.5 โรงแรมวัฒนา	69
	1.6 โรงแรมตรัง	151
	1.7 โรงแรมพลาซ่า	34
	1.8 โรงแรมนนท์	20
	1.9 โรงแรมรักษัจันทร์	19
	1.10 โรงแรมซีซาร์	76
	1.12 โรงแรมเพชร	34
	1.13 โรงแรมควีนส์	83
	1.14 โรงแรม เอ็ม.พี.รีสอร์ท	249
	1.15 โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา	289
	1.16 โรงแรมตรังพลาซ่า	196
	1.17 โรงแรมวัฒนาพาร์ค	122

อำเภอ	ชื่อโรงแรม	จำนวนห้องพัก (ห้อง)
2. กันตัง	2.1 โรงแรมศิริชัย	23
	2.2 โรงแรม เจ.ที	19
	2.3 โรงแรมรัชฎา	15
	2.4 จุลภา เกสเฮ้าส์	10
	2.5 โรงแรมธนะอินน์ โฮเต็ล	10
	2.6 เกาะมุกด์ รีสอร์ท	24
	2.7 เลอดูก็อง ลิบงปีชีรีสอร์ท	8
3. ห้วยยอด	3.1 แอปป์อินน์ โฮเต็ล	22
	3.2 โรงแรมเอเชีย	15
4. ย่านตาขาว	4.1 โรงแรมวิมานโฮเต็ล	12
	4.2 โรงแรมศรีลำดวน	10
5. ปะเหลียน	5.1 โรงแรมเมธี	14
	5.2 สุกรปีช บังกะโล	19
	5.3 น่องชลรีสอร์ท	10
	5.4 โรงแรมแหลมตะเสะปีชีรีสอร์ท	15
	5.5 สุกร คาบาน่า รีสอร์ท	16
6. สীগา	6.1 โรงแรมอมาริตรังปีช รีสอร์ท	139
	6.2 ปากเม็งรีสอร์ท	24
	6.3 ฉางหลางรีสอร์ท	21
	6.4 เลตรังรีสอร์ท	15
	6.5 หัวหินรีสอร์ท	8
7. รัชฎา	7.1 โรงแรมพิมานโฮเต็ล	16
รวม		2,007

เส้นทางคมนาคม

1. ทางบก

- ตรัง-กรุงเทพฯ ทางหลวงหมายเลข 4-403-41-4-35 ตามถนนเพชรเกษม ตรัง-ทุ่งสง-สุราษฎร์ธานี-ชุมพร-ประจวบฯ-เพชรบุรี-สมุทรสงคราม-กรุงเทพฯ
- ทางหลวงหมายเลข 404-416 ตรัง-ปะเหลียน-สตูล
- ทางหลวงหมายเลข 4-407 ตรัง-พัทลุง-หาดใหญ่
- ทางหลวงหมายเลข 4-402 ตรัง-กระบี่-พังงา-ภูเก็ต

2. ทางอากาศ

- เที่ยวบินตรง (ไป-กลับ) กรุงเทพฯ - ตรัง, ตรัง - กรุงเทพฯ ทุกวัน

3. ทางรถไฟ

- รถเร็ว กันตัง-ตรัง-กรุงเทพฯ ทุกวันทั้งไปและกลับ
- รถด่วน ตรัง-กรุงเทพฯ ทุกวันทั้งไปและกลับ

4. ทางน้ำ

- ท่าเทียบเรือกันตัง จัดเป็นท่าเทียบเรือสินค้า เรือท่องเที่ยว ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- ท่าเทียบเรือสิเกา (ปากเมง) มีเรือให้บริการด้านการท่องเที่ยว